ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ទីស្តីការក្រសួងយុត្តិធម៌
លេខ ០១ កយ.សណន/០៥

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

ផ្ញើរមក

សូមជ្រាប។

-ប្រធានតុលាការកំពូល
-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការកំពូល
-ប្រធានសាលាឧទ្ធរណ៍
-អគ្គព្រះរាជអាជ្ញាអមសាលាឧទ្ធរណ៍
-ប្រធានតុលាការខេត្ត-ក្រុង
-ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការខេត្ត-ក្រុង
-ប្រធានតុលាការយោធា
-ព្រះរាជអាជ្ញាអមតុលាការយោធា
-មន្ត្រីនគរបាលយុត្តិធម៌

កម្មវត្ថុ: សេចក្តីណែនាំអំពីការអនុវត្តន៍គោលការណ៍នានាក្នុងច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលកំពុងនៅជាធរមានទាក់ទងនឹងយុត្តិធម៌អនីតិជន ។

យោង: -រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
-ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនៃនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ
- ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល
- ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលនៃការឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន
-ច្បាប់ស្តីពីរបបសារព័ត៌មាន

កន្លងមក ក្រសួងយុត្តិធម៌ បានកត់សម្គាល់ឃើញថា មានបទល្មើសជាច្រើនបានកើនឡើងដែលប្រព្រឹត្តដោយអនីតិជន ប៉ុន្តែយើងពុំទាន់បានអនុវត្តច្បាប់ ទៅលើអនីតិជនទាំងនោះបានល្អនៅឡើយ ទោះបីមានគោលការណ៍ច្បាប់ បទបញ្ញត្តិច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិមួយចំនួនកំពុងនៅជាធរមាន ដែលរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងបានទទួលស្គាល់រួចមកហើយនោះក៏ដោយ ក៏យើងមិនទាន់បានលើកយកមកអនុវត្តឱ្យបានពេញលេញនៅឡើយទេ ។ ដូច្នេះ ក្រសួងយុត្តិធម៌ សូមលើកយកគោលការណ៍ច្បាប់ជាតិ និងអន្តរជាតិ ដែលមានចែងទាក់ទងនឹងអនីតិជន តាមលំដាប់លំដោយ ដូចខាងក្រោមនេះ ដើម្បីធ្វើការណែនាំក្នុងការអនុវត្តន៍ច្បាប់ទៅលើអនីតិជនឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់តទៅៈ

គោលការណ៍ស្តីពី យុត្តិធម៌អនីតិជន

ក-ដំណាក់កាលនៅនគរបាលយុត្តិធម៌

១-ការចាប់ខ្លួន និងការឃាត់ខ្លួនអនីតិជន គួរអនុវត្តសម្រាប់តែវិធានការចុងក្រោយបំផុតប៉ុណ្ណោះ ការចាប់ ខ្លួនត្រូវមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ ទោះជាការចាប់ខ្លួននោះធ្វើឡើងតាមរយៈដីកាចាប់ខ្លួនតាមរយៈភស្តុតាង ស៊ីសង្វាក់គ្នី និងតាមរយៈបទល្មើសជាក់ស្តែងក្តី ។

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៣៥-៣៨ (វិសោធនកម្ម) មាត្រា ៤៧

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៨-១៩

-សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ៩

-សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៩.១

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧ (ខ)

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ១៣

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាពវិធាន ២

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ២- ៣៦

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៦ និង ៣ ដល់ ១១

២-ការអនុវត្តចាប់ខ្លួនអនីតិជន អាចប្រើប្រាស់កម្លាំងបានតែចំនួនអប្បបរិមាចាំបាច់ប៉ុណ្ណោះ ។

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១២

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៣៧

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ៦៣

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៩

៣-ការចាប់ខ្លួនអនីតិជន ត្រូវជៀសវាងនូវការធ្វើឱ្យអាម៉ាស់មុខ និងការប្រមាថដល់កុមារ ។

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១២

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១០.១

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧៤ (គ)

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១២-៦៣

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់៩ និង ៣-៦២

៤-នៅពេលអនុវត្តការចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រាប់ទៅកុមារ អំពីមូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួន និងបទចោទប្រកាន់ ។

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១២-១៨-១៩

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ៩.២

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១០-១១

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ទំព័រ៣ ដល់៩និង៣ ដល់១០និង៣ ដល់១១ និង៣ ដល់ ១៥

៥-នៅពេលអនុវត្តការចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវប្រាប់អំពីសិទ្ធិនានារបស់កុមារដល់កុមារ ដែលត្រូវចាប់ខ្លួននោះរួមមានៈ

-សិទ្ធិបដិសេធមិនទាន់ឆ្លើយ ដោយរង់ចាំមានមេធាវីការពារខ្លួនតាមផ្លូវច្បាប់

-សិទ្ធិធានាដើម្បីកុំឱ្យធ្វើពិរុទ្ធកម្មខ្លួនឯង

-សិទ្ធិទំនាក់ទំនងជាមួយមិត្តភ័ក្តិ ឬសាច់ញាតិ ដើម្បីជូនដំណឹងពីទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន

-សិទ្ធិរបស់ជនជាតិបរទេសក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថានទូត ស្ថានកុងស៊ុលរបស់ខ្លួន

-សិទ្ធិរកអ្នកបកប្រែភាសា

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)(៤)(៦)

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ៤

-វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៣៨

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១៣-១៤

-អនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែន ស្តីពីទំនាក់ទំនងកុងស៊ុល មាត្រា ៣៦

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ២.៤៣-៣.៩-៣.១៥-៣.២៥

៦-កុមារត្រូវទទួលបានមេធាវីយ៉ាងឆាប់បំផុត។ ប្រសិនបើកុមារមិនទាន់មានមេធាវី នគរបាលយុត្តិធម៌ត្រូវប្រាប់អំពីសិទ្ធិដែលត្រូវមានមេធាវី ។

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(ឃ)-៤០.២ (ខ)២

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១៨

-វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៩៣

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១១-១៧-១៨

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣.៦២

៧-ក្រោយពេលអនុវត្តការចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវជូនដំណឹងដល់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល សមាជិកគ្រួសារ សាច់ញាតិរបស់កុមារ ឬនីតិជនទទួលខុសត្រូវដ៏ទៃទៀតអំពី ការចាប់ខ្លួនមូលហេតុនៃការចាប់ខ្លួននិងបទចោទប្រកាន់ទៅលើកុមារ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)២

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧-១០-១០.១

-វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៩២

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១១-១៦

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣,១៦

៨-នៅពេលអនុវត្តចាប់ខ្លួនកុមារ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវធ្វើកំណត់ហេតុដោយបញ្ជាក់អំពីមូលហេតុ នៃការចាប់ខ្លួន ពេលវេលាចាប់ខ្លួន អត្តសញ្ញាណរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ឬមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ដ៏ទៃទៀត ដែលចូលរួមក្នុងការចាប់ខ្លួនទីកន្លែងឃាត់ខ្លួន និងពេលវេលាដែលមកដល់កន្លែងឃាត់ខ្លួន ។

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាពវិធាន១៩,២០,២១

-វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៧

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍១២

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣.១១

៩-កំណត់ហេតុសម្ភាស ឬកំណត់ហេតុសួរចម្លើយ នគរបាលយុត្តិធម៌ ត្រូវរក្សាទុកជាឯកសារសម្ងាត់ ។ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬនីតិជនទទួលខុសត្រូវដ៏ទៃទៀត ត្រូវមានវត្តមានក្នុងពេលធ្វើសម្ភាស អនីតិជន ត្រូវទទួលបានឱកាសទំនាក់ទំនងជាមួយ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬអ្នកទទួលខុសត្រូវដ៏ទៃទៀត មុនពេលជួបសម្ភាស ។ នៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសម្ភាស កំណត់ហេតុសម្ភាស ត្រូវអានឱ្យអនីតិជនស្តាប់រួចឱ្យផ្តិតមេដៃ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)៣

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៧

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ២ ដល់ ៤៣ និង ៣ ដល់ ១៥

១០-នគរបាលយុត្តិធម៌ មិនត្រូវអនុញ្ញាតិឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយរឿងក្តីអនីតិជន ដោយគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាតិឡើយ ។

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់សារព័ត៌មាន មាត្រា ៤-៥-១៥

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.១

-សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សមាត្រា ១២

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ១៦-៤០.២(ខ)(៣)

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ៨

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១៩

១១-អនីតិជនត្រូវទទួលការឃុំខ្លួនដាច់ដោយឡែកពីនីតិជន និងដោយឡែកពីអនីតិជនដែលមានភេទផ្ទុយគ្នា ។

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១០

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧ (គ)

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនប៉េកាំង វិធាន ១៣.៤-២៦

-វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៨-៨៥

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ១៥

១២-កុមារដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន មិនត្រូវទទួលរងទារុណកម្ម អំពើឃោរឃៅអំពើ អមនុស្សធម៌ ឬធ្វើណាមួយដែលនាំឱ្យខូចដល់កិត្តិយស សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់មនុស្សឡើយ ។ កុមារដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួនត្រូវទទួលបានការថែទាំប្រកបដោយមនុស្សធម៌ ហើយដោយគោរពសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដែលមានពីកំណើតរបស់មនុស្ស ។

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១២

-សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស មាត ៥

-សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ៧-១០

-អនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្មមាត្រា ២ សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(ក)-៣៧(គ)

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន១៥ - ៦៣

-វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៣៣

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ៦-២១

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៦២

១៣-កុមារដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន មានសិទ្ធិទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងគ្រួសាររបស់គេ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧ (គ)

-វិធានអប្បបរិមារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងអ្នកទោស វិធាន ៩២

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១៩

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៦២

១៤-មិនត្រូវឱ្យកុមារចូលរួមក្នុងជួរបង្ហាញមុខឡើយ ប្រសិនបើគ្មានការអនុញ្ញាតជាមុនពីឪពុកម្តាយ ឬ អាណាព្យាបាល របស់កុមារនោះទេ ។

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៤០

១៥-កុមារដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន ត្រូវបញ្ជូនទៅថៅក្រមជាបន្ទាន់ ។ ការឃុំខ្លួនអនីតិជនត្រូវគោរពទៅតាមរយៈពេលដែលបានកំណត់ដោយច្បាប់ ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៣៨ (វិសោធន៍កម្ម) មាត្រា ៤៧

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៣

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ៩.៣-១០.២ (ខ)

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧ (ខ)-៣៧(ឃ)-៤០.២(ខ)(៣)

-វិធានគ្រប់គ្រងយុត្តិធម៌អនីតិជនបេីកាំង វិធាន ១០.២

-វិធានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីការការពារអនីតិជនដែលត្រូវគេដកហូតសេរីភាព វិធាន ១៧

-គោលការណ៍ការពារចំពោះជនដែលស្ថិតក្នុងការឃុំខ្លួន ឬជាប់ពន្ធនាគារ គោលការណ៍ ១១-៣៧-៣៨

-ក្បួននីតិវិធីប្រតិបត្តិការរបស់នគរបាលយុត្តិធម៌ ទំព័រ ៣ ដល់ ៩ និង ៣-១០

ខ-ដំណាក់កាលនៅអយ្យការ

១-នៅពេលទទួលបានតែសំណុំរឿងពីនគរបាលយុត្តិធម៌ ប៉ុន្តែគ្មានជនជាប់សង្ស័យមកជាមួយនោព្រះរាជ អាជ្ញា គប្បីឱ្យដំណឹងដល់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់អនីតិជនដែលជាប់សង្ស័យអំពីបទចោទប្រកាន់ផ្សេងៗ ក្រោយពីចុះបញ្ជីសំណុំរឿងក្តីរួច ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

២-ប្រសិនបើមានភាពមិនច្បាស់លាស់អំពីអាយុរបស់អនីតិជនដែលជាប់សង្ស័យនោះ ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីធ្វើការស៊ើបអង្កេតបឋមបន្ថែម ដើម្បីស្វែងរកការពិតនៃអាយុរបស់អនីតិជនដែលជាប់សង្ស័យនោះ ។

ក-ប្រសិនបើលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតបឋមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា អាយុអនីតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យនោះតិចជាង១៣ឆ្នាំ ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីចេញដីកាតម្កល់រឿងទុកឥតចាត់ការ ហើយឱ្យដំណឹងទៅភាគីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី។

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៤.៥

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

ខ-ប្រសិនបើលទ្ធផលនៃការស៊ើបអង្កេតបឋមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា អាយុអនីតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យនោះចាប់ពី១៣ ឆ្នាំឡើង ប៉ុន្តែតិចជាង១៨ ឆ្នាំនោះព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដើម្បីធ្វើការអង្កេតស៊ើបសួរបាន។

គ-ប្រសិនបើការស៊ើបអង្កេតបឋមរបស់ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចរកឃើញនូវអាយុពិតប្រាកដ របស់អនីតិជន នោះព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវធ្វើដីកាបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដើម្បីអង្កេតស៊ើបសួរស្វែងរកអាយុពិតប្រាកដ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.៣ (ក)

៣-មុនពេលធ្វើការសាកសួរ(សម្ភាស) អនីតិជន ព្រះរាជអាជ្ញា គប្បីខិតខំស្វែងរកមេធាវីឱ្យជនជាប់សង្ស័យ ជាអនីតិជនឱ្យអស់លទ្ធភាពរបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជនគ្មានលទ្ធភាពរកមេធាវីខ្លួនឯងបានព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីរកមេធាវីដែលបម្រើសេវាដោយមិនយកកម្រៃឱ្យពួកគេតាមច្បាប់កំណត់ ។

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១០

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.(ខ)(២)

៤-មុនពេលធ្វើការសាកសួរ(សម្ភាស)អនីតិជន ជាដំបូងព្រះរាជអាជ្ញា គប្បីធ្វើការជូនដំណឹងទៅឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់ អនីតិជននោះជាមុនសិន ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចចូលរួមក្នុងដំណើការសាកសួរ(សម្ភាស) នេះ ។ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់អនីតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យមិនបានទទួលដំណឹងដែលព្រះរាជអាជ្ញា បានជូនរួចហើយ ក៏មិនអាចចូលរួមក្នុងដំណើរការសាកសួរបានទេនោះ ដំណើរការសាកសួរនៅតែបន្តដោយគ្មានការពន្យាររពេលឡើយ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.២-៤០.២ (ខ)(៣)

៥-ការសាកសួរ(សម្ភាស) អនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងដោយព្រះរាជអាជ្ញា រួមជាមួយមេធាវី បើសិនជាមានហើយក្នុងលក្ខណៈសម្ងាត់បំផុត ។

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២ខ៧

៦-បន្ទាប់ពីការសាកសួរ(សម្ភាស)ចប់ភ្លាមកំណត់ហេតុសាកសួរ (សម្ភាស) ត្រូវអានឱ្យអនីតិជននោះស្តាប់ ឡើងវិញ ហើយឱ្យផ្តិតមេដៃ ប្រសិនបើមានវត្តមានឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល និងមេធាវី ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីឱ្យឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល និងមេធាវីរបស់អនីតិជននោះចូលរួមផ្តិតមេដៃ ឬចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុសាកសួរ(សម្ភាស) នោះផងដែរ ។

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២ (ខ)(៣)

៧-ព្រះរាជអាជ្ញាមិនអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការចុះផ្សាយចំពោះ ករណីអនីតិជនដោយគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាតឡើយ ។

-ច្បាប់សារពត៌មាន មាត្រា ៤-៥-១៥

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ១៦ - ៤០.២(ខ)(៧) សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.១

៨-ប្រសិនបើ ព្រះរាជអាជ្ញាសម្រេចចេញដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ(ផ្តើមចោទប្រកាន់)ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវឱ្យដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់ ទៅអនិតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យ ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់អនីតិជន ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២.(ខ) (២)

៩-ក្នុងករណីដែលអនីតិជនរត់គេចខ្លួន ឬ គ្មានខ្លួន ព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវជូនដំណឹងទៅឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់អនីតិជននោះ អំពីដីកាសន្និដ្ឋានបញ្ជូនរឿងឱ្យស៊ើបសួរ ។

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

១០-ក្នុងករណីមានខ្លួនអនីតិជនដែលជាជនជាប់សង្ស័យ នៅពេលធ្វើការផ្តើមចោទប្រកាន់រួចព្រះរាជអាជ្ញាត្រូវបញ្ជូនខ្លួនជនជាប់សង្ស័យទៅ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតភ្លាម ។

-ច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៣

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

១១-ព្រះរាជអាជ្ញា អាចធ្វើការស្នើសុំទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដើម្បីឃុំខ្លួនអនីតិជនសម្រាប់តែមធ្យោបាយចុងក្រោយបង្អស់ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(ខ)

១២-ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធានាឱ្យមានការឃុំខ្លួនអនីតិជនដាច់ដោយឡែកពី នីតិជន និងដោយឡែកពី អនីតិជន ដែលមានភេទផ្ទុយគ្នា ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(គ) និង (ឃ)

-សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១០.២(ខ)

១៣-ក្នុងពេលបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាយល់ឃើញថា ចាំបាច់ត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ ឬការពារដល់អនីតិជន ព្រះរាជអាជ្ញាគប្បីចាត់វិធានការចាំបាច់ណាមួយសម្រាប់ការថែទាំ និងការការពារដល់អនីតិជននោះ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.២-៣៧(គ)

ឆ-ដំណាក់កាលចៅក្រមស៊ើបអង្កេត

១-ក្រោយពីទទួលសំណុំរឿងផ្តើមចោទប្រកាន់ពីព្រះរាជអាជ្ញា ដែលគ្មានខ្លួនជនជាប់សង្ស័យមកជាមួយសំណុំរឿង ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត គប្បីឱ្យដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់នេះទៅឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល របស់ជនជាប់សង្ស័យ ព្រមទាំងប្រាប់អំពីសិទ្ធិត្រូវមានមេធាវី ហើយបើពួកគេមានលទ្ធភាពអាចរកមេធាវីបាននោះតម្រូវឱ្យមេធាវីអញ្ជើញមកតុលាការជាមួយនឹងកូនក្តីរបស់ខ្លួនផងដែរ ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៥-៧៦

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១០

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

២-នៅពេលដែលជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជន បង្ហាញខ្លួនជាលើកដំបូងចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវប្រាប់ដោយផ្ទាល់ទៅអនីតិជន ឬតាមរយៈឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល អំពីសិទ្ធិរបស់គេ។

-សិទ្ធិទាំងឡាយដែលចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវប្រាប់នោះមានជាអាទិ៍ ៖

ក-សិទ្ធិទទួលបានការឱ្យដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

ខ-សិទ្ធិទទួលបានជាជនឥតទោសរហូតដល់តុលាការសម្រេចសេចក្តីជាស្ថាពរ

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ២៥

-រដ្ឋធម្មនុញមាត្រា ៣៨

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា៤០.២(ខ)(១)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.២

-សេចក្តីប្រកាសជាសាកលសិទ្ធិមនុស្សមាត្រា ១១

គ-សិទ្ធិមានមេធាវី

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៥-៧៦

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១០

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

-សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ឆ)

ឃ-សិទ្ធិមិនទាន់ឆ្លើយដោយគ្មានមេធាវី

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ មាត្រា ៧៥

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

ង-សិទ្ធិចូលរួមរបស់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ក្នុងដំណើរការរឿងក្តីប្រសិនបើមិនផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍របស់កុមារ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា៤០.២(ខ)(៣)

ច-សិទ្ធិមានអ្នកបកប្រែភាសា ប្រសិនបើចាំបាច់

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៦)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៣(ច)

ឆ-សិទ្ធិបដិសេធនូវការបង្ខិតបង្ខំឱ្យផ្តល់សក្ខីកម្ម ឬសារភាពកំហុសដែលមិនត្រឹមត្រូវ

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

-សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៣ឆ-នីតិវិធីព្រ ៧៥

ជ-សិទ្ធិបង្ហាញសាក្សី និង បង្ហាញភស្តុតាង

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៨១

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ២៤.៤

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៣(ង)

ឈ-សិទ្ធិជៀសផុតពីទារុណកម្ម អំពើហឹង្សា ឬការគំរាមគំហែងផ្សេងៗ

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-អនុសញ្ញប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្មមាត្រា ២

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧ (ក)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ៧

-សេចក្តីប្រកាសជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សមាត្រា ៥

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១២

-ប្រកាសរួមស្តីពីការហាមប្រើប្រាស់ខ្នោះដៃ លេខៈ២៧៨-របៈ៣

-នីតិវិធីពន្ធនាគារ លេខៈ២១ (២០០៣)

ញ-សិទ្ធិស្នើសុំអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំបណោះអាសន្ន

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៤

ដ-សិទ្ធិធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថានទូត ស្ថានកុងស៊ុល ប្រសិនបើជាជនបរទេស

-អនុសញ្ញាប្រឆាំងនឹងការធ្វើទារុណកម្មមាត្រា ៧

-ប្រកាសលេខ ២១៧ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារ ចុះថ្ងៃទី៣១ មីនា ១៩៩៨

-នីតិវិធីពន្ធនាគារ (២០០៣) លេខ ១-៨-១២

៣-ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវស្នើរសុំទៅប្រធានតុលាការ ដើម្បីចាត់តាំងមេធាវីសម្រាប់អនីតិជនដែលគ្មានទីពឹង ប្រសិនបើមានការចាំបាច់ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវផ្អាកការសាកសួរ(សម្ភាស) ហើយលើកទៅពេលក្រោយរហូតដល់អនីតិជនមានមធាវីការពារខ្លួនតាមផ្លូវច្បាប់សិន ប្រសិនបើអនីតិជនមិនចង់មានមេធាវី ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវពន្យល់ឱ្យអនីតិជនយល់អំពីសារៈប្រយោជន៍ដែលត្រូវមានមេធាវី ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៦

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១០

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

៤-ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបអង្កេតផ្អាកការសាកសួរ(សម្ភាស) អនីតិជន ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតត្រូវសម្រេចអំពីការឃុំខ្លួន ឬមិនឃុំខ្លួន(ដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ)ការសម្រេចឃុំខ្លួនជាជម្រើសចុងក្រោយបំផុតរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ។ ការសម្រេចមិនឃុំខ្លួន(ដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ)គឺជាអាទិ៍ភាពមួយដែលគួរផ្តល់អោយអនីតិជន ប្រសិនបើមិនប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍អនីតិជនទ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(ខ)

៥-ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចឃុំខ្លួនអនីតិជន នោះចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេចឃុំខ្លួន សិទ្ធិសុំអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នទៅអនីតិជន ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់អនីតិជន។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៩

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៤

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(ឃ)

៦-ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវចាត់ទុកជាចំបងចំពោះផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន នៅពេលសម្រេចប្តឹង ឬមិនប្តឹងឧទ្ធរណ៍លើដីកាសម្រេចមិនឃុំខ្លួន (ដាក់ឱ្យនៅក្រៅឃុំ) ឬដីកាសម្រេចអនុញ្ញាតឱ្យនៅក្រៅឃុំជាបណ្តោះអាសន្នរបស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចំពោះអនីតិជន ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៩

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៤

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.១-៣៧(ខ)

៧-សំណុំរឿងក្តីអនីតិជនត្រូវតែលើកយកមកចាត់ការជាអាទិ៍ភាពហើយសំណុំរឿងក្តីអនីតិជន ដែលជនជាប់សង្ស័យជាអនិតិជនកំពុងជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្ននោះ ត្រូវលើកយកមកចាត់ការជាអាទិភាពបំផុត ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)-៣៧(ឃ)-៤០.២(ខ)(៣)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១០.២(ខ)

៨-ការសាកសួរ(សម្ភាស)លើជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជនត្រូវ ធ្វើឡើងជាសម្ងាត់និងក្នុងកន្លែងដោយឡែកពីនីតិជន

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៧)

៩-មេធាវី ឬឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ឬទាំងមេធាវី និងឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ត្រូវមានវត្តមានក្នុងពេលធ្វើការសាកសួរ(សម្ភាស) ជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជន ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ៧៦

-សិទ្ធិកុមារ ៤០.២(ខ)(៣)

១០-ចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ត្រូវធ្វើការសាកសួរ (សម្ភាស) ដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ដោយមានក្រឡាបញ្ជីជាអ្នកធ្វើកំណត់ហេតុអមផង។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ៧៥-៧៦-៧៧-៨១

១១-ការសាកសួរ(សម្ភាស) គួរជៀសវាងការប្រើសំណួរនាំមុខ ការបញ្ចុះបញ្ចូល គំរាមគំហែង និងការបំភិតបំភ័យ ។ ការទំនាក់ទំនងនានាក្នុងដំណើការសាកសួរ(សម្ភាស) ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងកំរិតដែលកុមារងាយយល់ ។

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា២៤.៣

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា៤០.២(ខ)(៤)

-សិទ្ធិនយោបាយ១៤.៣(ឆ)

១២-បន្ទាប់ពីការសាកសួរ(សម្ភាស)ចប់ភ្លាម កំណត់ហេតុសាកសួរ(សម្ភាស) ត្រូវអានឡើងវិញឱ្យអនីតិជននោះស្តាប់ ហើយឱ្យផ្តិតមេដៃ ប្រសិនបើមានវត្តមានឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល មេធាវី ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគប្បីឱ្យឪពុក

ម្តាយ អាណាព្យាបាល មេធាវីរបស់អនីតិជននោះចូលរួមផ្តិតមេដៃ ឬចុះហត្ថលេខាលើកំណត់ហេតុសាកសួរ (សម្ភាស) ផងដែរ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

១៣-ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយរឿងក្តីអនីតិជន ដោយពុំមានច្បាប់អនុញ្ញាតិឡើយ ។

-ច្បាប់សារព័ត៌មាន៤-៥-១៥

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា១៦-៤០.២(ខ)(៧)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.១

១៤-អនីតិជនត្រូវទទួលការឃុំខ្លួនដាច់ដោយឡែកពីនីតិជន និងដោយឡែកពីអនីតិជនដែលមានភេទផ្ទុយគ្នា ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(គ) និង (ឃ)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១០.២(ខ)

១៥-ត្រូវគោរពទៅតាមរយៈពេលឃុំខ្លួន ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ទាក់ទងនឹងអនីតិជន។ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតធ្វើយ៉ាងណាត្រូវជំរុញកុំឱ្យមានការឃុំខ្លួនអនីតិជនលើសពីរយៈពេលចាំបាច់ និងលើសពីច្បាប់កំណត់ ។

-ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន (១៩៩៩)

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៤

<u>កំណត់សម្គាល់:</u> ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលឆ្នាំ១៩៩២ (អ៊ុនតាក់) មាត្រា ១៤.៤ ចែងថា អនីតិជនដែលមានអាយុតិចជាង១៣ ឆ្នាំ មិនត្រូវជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្នទេ ។ អនីតិជនដែលមានអាយុ ១៣ ទៅ ១៤ ឆ្នាំ មិនត្រូវជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្តោះអាសន្នលើសពី១ខែទេ ។ រយៈពេលនេះអាចទ្វេឡើងជាពីរបើសិនមានការចោទប្រកាន់ពីបទឧក្រិដ្ឋណាមួយ ។

ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ឆ្នាំ១៩៩៩ មាត្រា ១ ចែងថា រយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្នមិនត្រូវឱ្យលើសពីបួនខែឡើយ ប៉ុន្តែយោងតាមការសម្រេចដោយមានចែងមូលហេតុរបស់ចៅក្រមរយៈពេលនេះអាចពន្យាររហូតទៅដល់ ៦ ខែ ប្រសិនបើមានបញ្ជាក់អំពីភាពចាំបាច់សម្រាប់ដំណើរការស៊ើបអង្កេត ។ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩៩ នេះ មិនបានញែកឱ្យដាច់ស្រឡះអំពីការឃុំខ្លួនរវាង នីតិជន និងអនីតិជនទេ ហើយម្យ៉ាងវិញទៀតមាត្រា២នៃច្បាប់នេះ ក៏បានចែងអំពីនីរាករណ៍នបទបញ្ញតិណា ដែលចែងផ្ទុយនឹងច្បាប់នេះផងដែរ ។

អ្នកច្បាប់មួយចំនួនបានបកស្រាយថា ច្បាប់ស្តីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្ន ឆ្នាំ១៩៩៩ បាននិរាករណ៍ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល ឆ្នាំ១៩៩២ គឺមានន័យថា ការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នចំពោះអនីតិជន អាចពន្យារពេលរហូតដល់ទៅ ៦ ខែ ប៉ុន្តែអ្នកច្បាប់មួយចំនួនទៀត បានបកស្រាយថា ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩៩ សំដៅទៅលើតែរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នជាទូទៅតែប៉ុណ្ណោះ ដោយពុំមានចែងចំពោះអនីតិជនទេ។ចំណែកឯច្បាប់ ឆ្នាំ១៩៩២ វិញ គឺបានចែងជាក់លាក់អំពីរយៈពេលឃុំខ្លួនជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះអនីតិជន ដោយសារថាច្បាប់ ឆ្នាំ១៩៩៩ មិនបានចែងជាក់លាក់អំពីការឃុំខ្លួនអនីតិជន ទើបច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩២ នៅតែជាធរមានក្នុងការអនុវត្តន៍ចំពោះអនីតិជន ។

ប្រទេសកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ឆ្នាំ១៩៩២។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣១ និង៤៨ ចែងថា ប្រទេសកម្ពុជាទទួលស្គាល់ និងគោរពអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ និងការពារសិទ្ធិកុមារ ដូចដែលមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានោះ ។ ការដែលបកស្រាយថាច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩៩ ដែលចែងជាទូទៅនោះគឺមិនបានលុបចោលសំណៅយោងជាក់លាក់អំពីអនីតិជន ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩២ នោះទេ គឺមានន័យថាវាមានលក្ខណៈស្របគ្នាទៅនឹងគោលការណ៍មាត្រា ៣៧ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារដែលការឃុំខ្លួនអនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងតែក្នុងជម្រើសចុងក្រោយប៉ុណ្ណោះ និងសម្រាប់រយៈពេលខ្លីសមរម្យមួយ ។

១៦-ប្រសិនបើចៅក្រមស៊ើបអង្កេតធ្វើសេចក្ដីសន្និដ្ឋានថា អនីតិជននោះមានអាយុក្រោម១៣ ឆ្នាំ ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអាចចេញដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់។ ជានិច្ចកាលចៅក្រមស៊ើបអង្កេតគួរផ្ដល់ប្រយោជន៍នៃវិមតិសង្ស័យនេះទៅអនីតិជន ក្នុងនោះដូចជាការរកឃើញនូវអាយុផ្ទុយគ្នាក្នុងដំណាក់កាលផ្សេងៗនៃនីតិវិធី ។

-ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៩០

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.៣(ក)

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៤.៥

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៤

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

ឃ-សេចក្ដីសន្និដ្ឋានស្នាពររបស់ព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីបញ្ជូនសំណុំរឿងនេះទៅចៅក្រមជំនុំជម្រះ

១-ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវធ្វើសេចក្ដីសម្រេចអំពីសេចក្ដីសន្និដ្ឋានចោទប្រកាន់ស្ថាពរ របស់ខ្លួនឱ្យបានឆាប់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

-ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៩០

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.១

២-បន្ទាប់ពីព្រះរាជអាជ្ញាបានទទួលដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់ លើជនជាប់សង្ស័យជាអនីតិជនពីចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ព្រះរាជអាជ្ញា ត្រូវពិចារណាអំពីផលប្រយោជន៍ជាសំខាន់របស់កុមារមុនពេលប្ដឹងឧទ្ធរណ៍ និងដីកាសម្រេចលើកលែងចោទប្រកាន់របស់ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនោះ ។

-ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៩០

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.១

ង-ដំណាក់កាលសវនាការ របស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ

១-សំណុំរឿងក្ដីអនីតិជន ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវលើកយកមកចាត់ការជាអាទិ៍ភាព ហើយសំណុំរឿងក្ដីអនីតិជនដែលជនជាប់ចោទជាអនីតិជនកំពុងជាប់ឃុំឃាំងជាបណ្ដោះអាសន្ននោះ ចៅក្រមជំនុំជម្រះត្រូវលើកយកមកចាត់ការជាអាទិ៍ភាពបំផុត ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.១-៣៧(ឃ)-៤០.២(ខ)(៣)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១០.២(ខ)

២-ត្រូវគោរពទៅតាមរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្ន ដែលមានចែងក្នុងច្បាប់សម្រាប់អនីតិជន ។

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១៤

-ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្ដីពីរយៈពេលឃុំខ្លួនបណ្ដោះអាសន្នមាត្រា ១ ។

៣-នៅពេលដែលតុលាការ ពិចារណាបង្វិលសំណុំរឿងទៅចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ដូចដែលមានចែងក្នុងមាត្រា១០៦ ឬ១០៧ នៃច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ជាបឋមតុលាការគប្បីសម្រេចដោយមានការពិចារណាទៅលើផលប្រយោជន៍របស់កុមារជាមុនសិន ។

-ច្បាប់ស្ដីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ១០៦-១០៧

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.១

៤-ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវតែរកមេធាវីឱ្យអនីតិជនណាដែលគ្មានទីពឹង។ ប្រសិនបើច្បាប់តម្រូវឱ្យរកមេធាវីដំណើការផ្សេងៗគប្បីផ្អាកសិន ដើម្បីឱ្យអនីតិជនអាចទទួលបាននូវមេធាវី ។

-ច្បាប់ស្ដីពីនីវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៥-៧៦

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១០

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

៥-អនីតិជន ត្រូវទទួលបានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់រៀបចំសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន ដើម្បីឆ្លើយដោះសារនៅចំពោះមុខតុលាការ ។

-សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ខ)

៦-ការបើកសវនាការរឿងក្តីអនីតិជន អាចធ្វើឡើងជាសម្ងាត់ ដោយគោរពទៅតាមផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ ១២៩

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ២៣

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.១

៧-ចំពោះសវនាការរួមគ្នារវាងនីតិជន និងអនីតិជនដែលជាជនជាប់ចោទគួរធ្វើជាសម្ងាត់ ប្រសិនបើមានការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជន ។

៨-ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល មេធាវីរបស់អនីតិជន មានសិទ្ធិចូលរួមគ្រប់ដំណាក់កាលនៃនីតិវិធីដំណើរការរឿងក្តី ប្រសិនបើគ្មានការប៉ះពាល់ដល់ផលប្រយោជន៍របស់អនីតិជនទេ ។

-សិទ្ធិកុមារ មាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

៩-នៅពេលចាប់ផ្តើមបើកសវនាការ អនីតិជនត្រូវទទួលបានការឱ្យដំណឹងអំពីសិទ្ធិទាំងឡាយដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ក-សិទ្ធិទទួលបានការឱ្យដំណឹងអំពីបទចោទប្រកាន់

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(២)

ខ-សិទ្ធិមានវត្តមាននៅគ្រប់ឱកាសជំនុំជម្រះ

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ១២

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ១០៨-១១១

-សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៣(ឃ)

គ-សិទ្ធិទទួលបានជាជនឥតទោសរហូតដល់តុលាការសម្រេចសេចក្តីជាស្ថាពរ

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ២៥

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(១)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.២

-សេចក្តីប្រកាសជាសាកលស្តីពី សិទ្ធិមនុស្ស មាត្រា ១១

ឃ-សិទ្ធិមានមេធាវី

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៥-៧៦

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

ង-សិទ្ធិមិនទាន់ឆ្លើយដោយគ្មានមធាវី

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

-សិទ្ធិនយោបាយ មាត្រា ១៤.៣(ឆ)

ច-សិទ្ធិចូលរួមរបស់ឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាល ក្នុងដំណើរការរឿងក្តី ប្រសិនបើមិនផ្ទុយនឹងផលប្រយោជន៍របស់កុមារទេ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៣)

ឆ-សិទ្ធិមានអ្នកបកប្រែភាសា ប្រសិនបើចាំបាច់

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៦)

-សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៣(ច)

ជ-សិទ្ធិបដិសេធផ្តល់សក្ខីកម្ម ឬសារភាពកំហុស

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២(ខ)(៤)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៣(ឆ)

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ៧៥

ឈ-សិទ្ធិបង្ហាញសាក្សី និងបង្ហាញភស្តុតាង ព្រមទាំងសួរសំណួរផ្សេងៗតាមរយៈចៅក្រម

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ១៣២

ញ-សិទ្ធិជៀសផុតពីអំពើទារុណកម្ម អំពើហឹង្សា ឬការគំរាមគំហែងផ្សេងៗ

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-អនុសញ្ញស្តីពីការប្រឆាំងនឹងទារុណកម្មមាត្រា ២

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(ក)

-សេចក្តីប្រកាសជាសាកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សមាត្រា ៥

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ១២

-ប្រកាសរួមស្តីពីការហាមប្រើប្រាស់ខ្នោះដៃលេខៈ២៧៨-របឌ៣

-នីតិវិធីពន្ធនាគារ(២០០១) លេខៈ២១

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧ (ក)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ៧

ដ-សិទ្ធិប្តឹងជិតចិត្តលើចៅក្រមជំនុំជម្រះ

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីជំនុំជម្រះផ្នែកព្រហ្មទណ្ឌឆ្នាំ១៩៨៩ មាត្រា ១០-៣៤

ឋ-សិទ្ធិស្នើសុំនៅក្រៅឃុំ ប្រសិនបើសវនាការនៃរឿងក្តីត្រូវលើកពេល

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧(ឃ)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ៩.៣

ឌ-សិទ្ធិធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយស្ថានទូត ប្រសិនបើជាជនបរទេស

-អនុសញ្ញាប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្មមាត្រា ៧

-ប្រកាសលេខ ២១៧ ចុះថ្ងៃទី៣១ មីនា ១៩៩៨ របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារ

-នីតិវិធីពន្ធនាគារឆ្នាំ (២០០១) លេខ ១-៨-១២

១០-ការទំនាក់ទំនងនានារវាងតុលាការ និងអនីតិជន ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងកម្រិតដែលកុមារងាយយល់ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.១

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៤

១១-តុលាការអាចសម្រេចឱ្យរួចខ្លួនពីបទចោទប្រកាន់ប្រសិនបើតុលាការរកឃើញថាអាយុអនីតិជនតិចជាង ១៣ ឆ្នាំ រាល់វិមតិសង្ស័យ ត្រូវបានជាប្រយោជន៍ដល់កុមារ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.៣ (ក)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៤

-រដ្ឋធម្មនុញ្ញមាត្រា ៣៨

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាល មាត្រា ១៤(ក)(៥)

១២-ប្រសិនបើព្រះរាជអាជ្ញាបានផ្តល់យោបល់ដល់ចៅក្រមជំនុំជម្រះនូវទោស ដែលចៅក្រមជំនុំជម្រះគួរតែសម្រេច នោះព្រះរាជអាជ្ញា អាចស្នើសុំឱ្យដាក់ទណ្ឌកម្មណាដែលមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងបទល្មើស និងស្ថានភាពរបស់អនីតិជន ក្នុងគោលដៅអប់រំកសាងខ្លួនឱ្យបានល្អប្រពៃឡើងវិញ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣.១

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៤

១៣-តុលាការត្រូវពិចារណាទៅលើរបាយការណ៍គួរឱ្យទុកចិត្តបានរបស់ភ្នាក់ងារផ្សេងៗដូចជា ភ្នាក់ងារការពារអនីតិជន ឬអ្នកបម្រើការងារសង្គម......ដែលបានផ្តល់ដោយភាគី ឬមេធាវី..... ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ១២៥-១៣៩

១៤-ចៅក្រមជំនុំជម្រះ គួរពិចារណាអំពីការផ្តន្ទាទោសតាមជម្រើសផ្សេងៗ មុនពេលសម្រេចផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារចំពោះអនីតិជន ។ ការសម្រេចផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារ គឺជាវិធានការចុងក្រោយបំផុតរបស់ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ។

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៣៧ (ខ)

១៥-ចៅក្រមជំនុំជម្រះ គួរធ្វើការសម្រេចផ្តន្ទាទោស ដែលមានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងបទល្មើសដែលបានប្រព្រឹត្ត និងពិចារណាទៅលើស្ថានភាពនានា នៃបទល្មើស និងជនជាប់ចោទ ។

-សិទ្ធិកុមារ ៣.១ និង ៤០.១-៤០.៤

-សិទ្ធិនយោបាយ ១៤.៤

-សិទ្ធិកុមារ ៣៧(ក) និង (ខ)

១៦-ចៅក្រមជំនុំជម្រះ ត្រូវប្រាប់អំពីសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការដល់អនីតិជន និងឪពុកម្តាយ អាណាព្យាបាលរបស់អនីតិជន។

-ច្បាប់ស្តីពីការចាត់តាំង និងដំណើរការរបស់សាលាជម្រះក្តី មាត្រា ៨

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ៤០.២ (ខ) (៥)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.៥

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ១៥៥

-ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរកាលមាត្រា ៤

១៧-តុលាការត្រូវតម្កល់ផលប្រយោជន៍សិទ្ធិឯកជន កិត្តិយស សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ របស់អនីតិជនជាចំបង មុននឹងអនុញ្ញាតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយរឿងក្តីព្រហ្មទណ្ឌ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអនីតិជន ។

-ច្បាប់សារព័ត៌មានមាត្រា ៤-៥-១៥

-សិទ្ធិកុមារមាត្រា ១៦-៤០.២(ខ) (៧)

-សិទ្ធិនយោបាយមាត្រា ១៤.១

១៨-កំណត់ហេតុនានារបស់តុលាការស្តីពីរឿងក្តីអនីតិជនត្រូវរក្សាទុកជាឯកសារសម្ងាត់ ។

-សិទ្ធិកុមារ ១៦-៤០(ខ)(៧)

ច-ចំពោះការនាំខ្លួនអនីតិជន

ចំពោះករណីបទឧក្រិដ្ឋ អនីតិជនអាចទទួលការដាក់ខ្នោះដៃបាននៅពេលនាំខ្លួន ប៉ុន្តែមិនអាចដាក់ខ្នោះបានទេនៅពេលធ្វើការសាកសួរ(សម្ភាស) ដោយចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងក្នុងពេលសវនាការ ។

-ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌមាត្រា ១៣០

-នីតិវិធីពន្ធនាគារ (២០០១) លេខ២១ (កថាខ័ណ្ឌ៤.២.១) និងលេខ ២៣ (កថាខ័ណ្ឌ ៤.១.២)

-ប្រកាសលេខ ២១៧ ចុះថ្ងៃទី៣១ មីនា ១៩៩៨ របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងពន្ធនាគារមាត្រា ៤ ផ្នែកទី៥ (ក) ដល់ (ច) និងផ្នែក ២៥ (ក) ដល់ (គ) ។

ក្រោយពីទទួលបានសេចក្តីណែនាំនេះ សូមមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ដែលមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អនុវត្តនូវ គោលការណ៍ និងបទបញ្ញត្តិទាំងនេះឱ្យបានសម្រេច និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់ក្រសួងយុត្តិធម៌សង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា មន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់ទាំងអស់ច្បាស់ជាយកចិត្តទុកដាក់ខិតខំអនុវត្តតាមសេចក្តីណែនាំនេះ ដើម្បីចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយកំណែទម្រង់ច្បាប់ និងតុលាការឱ្យទទួលបានជោគជ័យ ជូនរាជរដ្ឋាភិបាលពុំខានឡើយ ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥

រដ្ឋមន្ត្រី

អង្គ វង្សវឌ្ឍានា

<u>ចម្លងជូន</u>

-ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-ឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម
-ក្រសួងមហាផ្ទៃ
-ក្រសួងការពារជាតិ
-ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
-ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
-ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
-ក្រសួងបរិស្ថាន
-ក្រសួងសុខាភិបាល
-ដើម្បីចម្លងផ្សព្វផ្សាយ
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ